

Innehållsförteckning

Inledning	sid 2
Personer i krisgruppen	sid 3
Telefonlista	sid 3-4
Allvarlig olycka	sid 5
Allvarlig olycka utanför skolan	sid 6
Dödsfall elev	sid 7
Dödsfall personal	sid 7
Själv mord elev/personal	sid 8
Elev som mist nära anhörig	sid 8
När elev blir allvarligt sjuk	sid 9
Vid elevs försvinnande	sid 9
Brand och bombhot	sid 10
Barn i sorg (råd till personal)	sid 10
Bilaga 1 (vanliga krisreaktioner)	sid 11
Bilaga 2 (strukturerat klassamtal)	sid 12
Avslutande råd	sid 13-14

Krisplan

Växjö Islamiska skola/Änglagårds förskola

Inledning

”En kris är en normal reaktion på en onormal situation. I en psykisk kris befinner man sig i en sådan situation att tidigare erfarenheter och inlärd reaktionssätt inte räcker till för att förstå och bemästra den aktuella situationen”.

Skolan/förskolan bedömer det nödvändigt att upprätta en krisplan/samt utse krishanteringsgrupp för att ha rätt verktyg om olyckan skulle vara framme på ett eller annat sätt. Vid akuta kriser såsom dödsfall kan kraftig stress uppstå och då är det ibland svårt att handla rationellt. Viktigt att ha en plan att utgå ifrån som är förankrad hos såväl elever som personal och föräldrar.

Krisplanen skall träda i kraft vid t ex:

- olyckor med svåra personskador där elever eller personal är inblandade.
- när elever eller personal avlider efter olyckshändelse, sjukdom, självmord, mord
- allvarliga händelser, t ex misshandel, våldtäkt eller dyl

Alla på enheten måste känna till krisplanen, vad den innehåller, var den finns och hur den

ska användas. Det är viktigt att planen har aktuella uppgifter som till exempel telefonnummer

till kontaktpersoner och andra viktiga kontakter som bör tas.

Olyckans, händelsens omfattning, tid, plats avgör hur planen ska användas. Det är därför

viktigt att först kontakta ansvarig rektor i Krisledningsgruppen som då ansvarar för det

fortsatta arbetet. I händelse av att rektor ej finns tillgänglig ansvarar Biträdande rektor.

Krisarbetet utgår ifrån krisledningsgruppen som leder och fördelar arbetet.

Krisledningsgruppen kan i sin tur engagera andra beroende på krisarbetets omfattning och

inriktning.

Krisledningsgruppen samlas vid en krissituation för att analysera händelsen och initiera

lämpliga åtgärder. Gruppen beslutar om vilken information som skall lämnas vid den akuta

situationen och vid krisarbetets olika faser. Rektor eller motsvarande ansvarar för all eventuell mediekontakt.

Följande personer ingår i krisledningsgruppen:

<i>Ismail Abuhelal</i>	<i>Rektor (skola)</i>
<i>Kerstin Lindahl</i>	<i>speciallärare</i>
<i>Ayman Al Barq</i>	<i>Profillärare</i>
<i>Yvonne Knutsson</i>	<i>Skolsköterska</i>
<i>Ann Ekrot</i>	<i>Psykolog (vid behov)</i>
<i>Alexandra Radoi</i>	<i>(Förskola Växjö)</i>
<i>Alma Krivosic</i>	<i>(Förskola Alvesta)</i>

Telefonlista krisgrupp

<i>Ismail Abuhelal</i>	<i>076-8555122</i>
<i>Kerstin Lindahl</i>	<i>076-8391733</i>
<i>Ayman Albarq</i>	<i>076-4263922</i>
<i>Yvonne Knutsson</i>	<i>070-5830601</i>
<i>Ann Ekrot</i>	
<i>Alexandra Radoi</i>	<i>073-7454726</i>
<i>Alma Krivosic</i>	<i>076-2527383</i>

Telefonlista avdelningar (Växjö)

Näckrosen 073-7454727

Blåklockan 070-7339614

Sommarblomman 073-7454726

Maskrosen 076-5963960

Linnean 073-9818508

Solrosen 076-7122787

Telefonlista avdelningar (Alvesta)

Smörblomman 076-2527383

Vitsippan 072-2527383

Snödroppen 076-0622014

Ringblomman 076-8555358

Violen 070-7663001

Telefonnummer externa

SOS 112

POLISEN 114 14

Arbetsmiljöverket 010-7309090

BRIS 116111

Allvarlig olycka /händelse i skolan/förskolan

Den vuxna som är först på plats stannar hos barnet

Kontakt med polis/brandkår eller övrig myndighet

Någon vuxen som eleven känner följer med till sjukhuset.

Information till rektor

Ansvarig rektor meddelas omedelbart och ansvarar för att sammankalla krisledningsgruppen.

Information till anhöriga

Klassföreståndare eller rektor informerar föräldrar/vårdnadshavare om vad som hänt samt vart barnet befinner sig och hur de får kontakt med varandra. Kom överens med föräldrar/vårdnadshavare om information till eventuella syskon på skolan.

Information till elever

Klassföreståndare samlar respektive klass och informerar eleverna om vad som hänt. Var saklig när du informerar och lämna inte ut uppgifter som du är osäker på. Om den skadade elevens föräldrar/vårdnadshavare inte kunnat nås, får information om elevens tillstånd inte lämnas ut. Eleverna ska ges möjlighet att stanna kvar på skolan till dess att föräldrarna hämtar dem. Krisledningsgruppen ansvarar för att utse vuxna som stannar med eleverna.

Information till klassens föräldrar

Klassföreståndaren ansvarar för att övriga elevers föräldrar får den information de behöver samt att informera om att det är bra om barnen ges möjlighet att mötas upp av någon vuxen hemma. Det kan vara bra med ett föräldramöte någon av de närmaste dagarna.

Övrigt

Rektor ansvarar för att samla personalgruppen för information och diskussion om ytterligare åtgärder.

Rektor ansvarar för ev. mediekontakt.

Rektor ansvarar för att anmälan till arbetsmiljöverket görs.

Krisledningsgruppen samt kontaktpersoner samlas vid dagens slut.

Skolan hålls vid behov öppen på kvällen för de föräldrar och barn som behöver träffas.

Uppföljning

Morgonen efter samlas personalen för uppföljning och information

Klassföreståndare följer upp elevers frånvaro noga de närmaste dagarna efter olyckan.

Klassföreståndaren diskuterar åter igenom olyckan med klassen.

Eleverna bör få tydlig information om vad som hänt. Bjud vid behov in polis eller

annan person med kännedom om olyckan.

Vid skador som leder till längre sjukhusvistelse eller en längre tids frånvaro från skolan håller klassföreståndaren eller annan utsedd kontaktperson kontakt med hemmet och sjukhuset. Se rutiner för när elev blir allvarligt sjuk.

Allvarlig olycka utanför skolan (ex. bussolycka)

Om du får information om en olycka under skoltid: meddela ansvarig rektor som leder och fördelar arbetet.

Ansvarig rektor ansvarar för att:

Vid större olycka skickas två personer till sjukhuset som stöd till elever till dess vårdnadshavare kommer på plats.

Rektor sammankallar krisledningsgruppen.

Administratör ser till att vara tillgänglig hela dagen för telefonsamtal från oroliga anhöriga. Skolans telefonnummer 0470-66444.

Rektor kontaktar inblandade elevers föräldrar med korrekt information.

Dödsfall meddelas av polisen.

Syskon till skadade elever tas om hand av någon som känner barnen.

Informera skolans personal.

Skolan hålls vid behov öppen på kvällen för de barn och föräldrar som behöver träffas.

Dödsfall elev

Vid kännedom om dödsfall kontaktas ansvarig rektor.

Krisledningsgruppen

Rektor sammankallar skolans krisledningsgrupp förstärkt med klassföreståndare/berört arbetslag.

Kontakt med anhöriga

Utse en person som har kontakt med den drabbade familjen.

Inhämta korrekt information och kontrollera med vårdnadshavarna hur mycket man har tillåtelse att meddela klassen om det inträffade.

Kontrollera om eleven har syskon eller nära släktingar i andra klasser.

Gärna personligt besök med blommor från skolan.

Information till skolans personal

Rektor ansvarar för att övrig personal på skolan.

Information till klassen

Efter överenskommelse med familjen om hur meddelandet om dödsfallet skall framföras berättar klassföreståndaren eller någon annan av klassen känd person detta. Tala öppet om det som hänt och ge eleverna utrymme att uttrycka sig kring det som hänt och vad de känner.

Information till övriga klasser

Skolans övriga klasser underrättas av sin/sina klassföreståndare vid samma tidpunkt för att undvika ryktesspridning.

Information till föräldrar

Rektor ansvarar för att samtliga föräldrar/vårdnadshavare i den drabbade klassen underrättas. Det kan vara bra med ett föräldramöte någon av de närmaste dagarna.

Övrigt

Bönestund/begravning och liknande kommer att hållas i samråd med anhöriga.

Inför begravningen

Anhöriga tillfrågas om de önskar låta elevens kamrater och vårdnadshavare delta under begravningen. Rektor ansvarar då för att en skriftlig inbjudan formuleras och går ut till eleverna.

Profyllärare i samråd med klasslärare diskuterar ingående i klassen vad som kommer att ske under en

begravning. Detta kan vara viktigt även om barnen inte skall delta.

Begravningsdagen håller klassföreståndaren klassen samlad.

Barn som känner behov att vara tillsammans med sina vårdnadshavare bör få lov till detta.

Massmedia

Ansvarig rektor har kontakt med pressen.

Efterarbete

Krisledningsgruppen ansvarar för att det vid behov finns möjlighet att bearbeta frågor hos både barn och personal. Skolans krisledningsgrupp och elevvårdspersonal kan hjälpa till i efterarbetet. Vid behov tillkallas hjälp utifrån t.ex. skolpsykolog.

Tid avsätts i klassen för att prata om det som hänt. Arbeta med barnens frågor.

Rektor utser en person som ansvarar för att den avlidnes tillhörigheter samlas ihop och överlämnas till de anhöriga.

Rektor ansvarar för att eleven blir struken ur klasslista och klassförteckning när det är lämpligt.

Dödsfall personal

Krisledningsgruppen

Direkt efter att skolan fått kännedom om dödsfallet sammankallar ansvarig rektor krisledningsgruppen.

Krisledningsgruppen beslutar vem som skall ta kontakt med de anhöriga och ta reda på vilken information de vill lämna ut.

Rektor ansvarar för att meddela övrig personal samt personal som inte finns på skolan den dagen får information om händelsen.

Information till elever

Undervisande lärare informerar klassen. Beroende på hur nära den avlidne står eleverna avsätts tid för att tala om dödsfallet i klassen. Klasser som är direkt berörda av dödsfallet skall meddelas av en

personal som är känd av klassen samt ges möjlighet att samtala öppet och konkret om det som hänt, låt eleverna tala om sina tankar och känslor. Klassen bör vara samlad under resten av skoldagen.

Skolan bör se till att yngre barn ej kommer hem till ett tomt hem, informera därför föräldrarna.

Information till föräldrarna

Rektor eller person utsedd av rektor ansvarar för att vårdnadshavare i den berörda klassen underrättas. Skolan bör se till att yngre barn ej kommer hem till ett tomt hem.

Uppföljning

Viktigt med kollegialt stöd och hjälp.

Skolans krisgrupp och elevvårdsteam är viktiga personer i uppföljningsarbetet.

Vid behov tillkallas en psykolog utanför personalgruppen.

Själv mord elev/personal

Se texten om dödsfall elev /personal.

Själv mord är oerhört ångestladdat och skuldtyngt varvid det måste ges möjlighet till samtal för såväl personal som elever och föräldrar.

Om de anhöriga inte ger sitt tillstånd till att meddela klasskamrater och lärare orsaken till dödsfallet, skall man respektera detta.

Elev som mist nära anhörig

Kontakt med familjen

I samband med att skolan får kännedom om dödsfallet tillfrågar rektor eller klassföreståndaren familjen om elevens kamrater kan underrättas.

Familjen avgör vem som skall informeras och hur det skall gå till.

Information till övrig personal

Rektor eller klassföreståndaren informerar berörd personal.

Krisledningsgruppen

Sammanfattas vid behov.

Information till barnets kamrater

Det kan finnas barn som föredrar att man inte nämner något om dödsfallet, vilket man måste respektera.

När information får lämnas:

Klassföreståndaren eller annan känd person berättar för den berörda klassen om dödsfallet

Tala öppet med barnen om det som hänt och låt barnen berätta om sina tankar och funderingar. Det är en fördel om klasskamraterna får reda på vad eleven vill att de skall säga eller göra när hon/han kommer tillbaka

Förbered klasskamraterna på att eleven kan vara känsligare än vanligt och att de därför bör visa extra omtanke.

Information till övriga föräldrar

Sker efter samråd med den berörda familjen.

Uppföljning

Klassföreståndaren följer upp eleven genom egna iakttagelser och genom samtal med övrig personal.

Var observant på elevens sorgreaktion.

Skolans elevvårdspersonal kan vara ett stöd i uppföljningsarbetet.

Barn som mist nära anhörig mår oftast bäst av att börja skolan så snart som möjligt.

Övergången underlättas genom tidig kontakt mellan skola och hemmet.

När elev blir allvarligt sjuk

Kontakt med familjen

Klassföreståndaren eller annan kontaktperson rådgör med familjen om vilken information som ska ges i skolan och vem som bäst ger den samt hur besök och kontakter från elever och personal skall ske.

Information till elevens lärare och elevvårdsteamet

Rektor sammankallar till mötet. Den som har kontakt med familjen berättar vad man tillsammans med familjen bestämt om information till skola och klasskamrater.

Information till klasskamrater

Om familjen så önskar, informeras klassen om elevens sjukdom.

Informationen lämnas av den som familjen önskar. Det kan t.ex. vara skolsköterska, personal från sjukhuset eller klassföreståndare. Klassen bör därefter regelbundet informeras om hälsoläget.

Elevens närmaste vänner kan ev. göra ett besök i hemmet eller på sjukhuset.

Klasskamraterna ges möjlighet att skriva brev, dikter eller rita teckningar.

Den sjuka elevens kontakt med skolan

Information ges till den sjuka eleven om vad som informerats om i skolan samt vem som är elevens kontaktperson.

Diskussion med familjen i vilken mån eleven orkar med undervisning

Vid elevs försvinnande

Om ett yngre barn försvinner under skoltid tar personalen skyndsamt kontakt med polis samt vårdnadshavare

Krisledningsgruppen

Rektor sammankallar skolans krisledningsgrupp och klassföreståndare snarast efter besked om försvinnandet.

En kontaktperson utses som har kontakt med anhöriga, polis samt ev. sociala myndigheter.

Information till klassen/gruppen

Ta reda på vilken information som enligt polisen/socialtjänsten får lämnas ut.

Diskutera med anhöriga vilken information de lämnar medgivande till

Ge så konkret information som möjligt. Informera om vad som är möjligt att berätta för barnen utifrån ålder samt med hänsyn till att ej sära eller utelämnade personer.

Ge tid för tankar samt reaktioner.

Massmedia

Hänvisa pressen till ansvarig rektor som har ansvar för massmediekontakten.

Skydda eleverna under skoltid från massmedia.

Brand och bombhot

Brand

Se lokal utrymningsplan.

Brand på en skola kan jämföras med en krissituation. Brand är i första hand en uppgift för räddningstjänsten och polisen.

Rektor aktualiserar följande:

- **Utrymningsplan**
- Uppsamlingsplats
- **Klassföreståndarna samlar sina respektive klasser samt kontrollerar närvaron**
- **Vårdnadshavare underrättas av klassföreståndare.**

Bombhot mot skolan

Om skolan blir bombhotad är det viktigt att ta hotet på allvar, men det är inte rektor som skall avgöra äktheten i hotet. Det skall polisen göra. Därför bör rektor genast kontakta polisen.

Det är polisen som avgör vad som skall göras, men rektor bör förbereda sig på samma sätt som vid en brandövning.

Krisledningsgruppen

Skolans krisorganisation bör handla som vid en allvarlig olycka.

Vid evakuering

Om barnen evakueras till sina hem ansvarar rektorn för att skriftlig information skickas hem. Informationen skall innehålla redovisning om vad som hänt, eventuella åtgärder som vidtagits och telefonnummer dit man kan ringa och ställa frågor, samt vad som skall hända dagen därpå.

BARN I SORG

Råd till personal:

Var nära och närvarande. Visa att Du ställer upp och att Du deltar. Även om flera visat sitt deltagande, är det viktigt att veta att även Du vet.

Våga visa Din egen sorg och bestörtning.

Försök inte släta över. Ord som "Det är inte så farligt" blir till hån i den här situationen. Hjälp att sörja istället för att försöka trösta.

Lyssna aktivt. Det finns inga så välmenande råd som hjälper, men lyssna, ta in och bekräfta känslan. Var delaktig.

Var inte rädd för gråten. Gråten är kroppens eget sätt att uttrycka en stark känsla. Håller man tillbaka gråten stoppar man också känslan. Den dyker då upp senare, ibland efter många år.

Ge hjälp med orden. Fråga försiktigt hur det var, vad som hände, hur det kändes.

Ett sätt att få ur sig något av sorgen är faktiskt att klä den i ord. Att tala om händelsen är det första steget av en bearbetning som senare kan gå vidare.

Svik inte. Se till att Du är tillgänglig även fortsättningsvis. Lämna Ditt telefonnummer och visa att Du när som helst är beredd att fortsätta samtalet.

Kom igen. En sorg av den här storleken är inte klar med ett samtal. Ta själv ansvaret för att höra efter hur det är. Om det inte går att träffas, skriv ett litet kort. I och med att Du skriver så finns ju också tanken där.

Ge sorgen tid. En del av bearbetningen består i att "älta" det som skett. När det är klart upphör upprepningarna av sig självt. Det är inte ovanligt att det tar ett

halvår innan de inblandade verkligen kan gå vidare.

Var dig själv. Försök inte vara psykolog, eller läkare om du inte är det. Här är det bara medmännisklighet, medkänsla och medlidande som gäller.

Bilaga 1

Vanliga krisreaktioner.

En kris är en normal reaktion på en onormal situation. I en psykisk kris befinner man sig i en sådan situation att tidigare erfarenheter och inlärd reaktionssätt inte räcker till för att förstå och bemästra den aktuella situationen.

Vanliga krisreaktioner efter olyckor och andra allvarliga händelser/tillbud är:

Ångest och rädsla

Återupplevande av påträngande minnen

Sömnstörningar

Skuld känslor och självförelser

Sorgsenhet, längtan och saknad

Irritation och ilska

Störningar i relationer till andra

Depression

Kroppsliga smärtor

Likgiltighet (skenbar)

Chocktillstånd

Chocktillståndet (akutfas) varar från det olyckan inträffar och upp till ett par dygn. Människor i chock kan inte styra sitt medvetna tänkande. Yttre tecken på chocktillstånd är t.ex. bristen på synliga känsloreaktioner, tom blick, entonig röst, stelt ansikte och avsaknad av tårar. Bristen på reaktionsyttringar kan vara farlig om den varar länge. Störst risk löper den som varken vill prata om vad som hänt eller om sina upplevelser. Reaktionen måste släppas fram och till det behövs hjälp. Gråten är ett positivt tecken på att chocktillståndet börjar släppa.

Bearbetning av traumatisk händelse

Chocktillståndet avlöses av en

reaktionsfas

(mellanasfas). Den innehåller så småningom

bearbetning av den smärtsamma händelsen. I början kanske den drabbade tar till sig det som inte upplevs som farligt, kanske ändrar han/hon verkligheten så att den blir uthärdlig steg för steg, en slags försvarsmekanism. Bearbetningen av en smärtsam händelse kan pågå under en lång tid, från flera veckor upp till ett år. Efter bearbetningen kommer den fas som kallas

nyorienteringsfasen

vilket innebär att den drabbade börjar se framåt; återvänder till livet.

Psykologisk debriefing

Psykologisk debriefing är en strukturerad genomgång av en kritisk/traumatisk händelse. Syfte med debriefing är att på ett tidigt stadium titta bakåt för att bearbeta den uppkomna situationen för att sedan kunna gå vidare. Bakgrundsfakta, händelseförlopp, känslor och tankar omkring det inträffade klyfts fram i debriefingsamtalen. Debriefing skall helst genomföras 72 timmar från det att olyckshändelsen har inträffat. Alla som varit med om händelsen bör delta i en debriefinggrupp.

Den som leder en sådan grupp skall inte själv ha varit inblandad i händelsen och helst vara en person med erfarenhet av psykologisk debriefing.

Erfarenheter från olyckan i Norge då skolbarn omkom vid en bussolycka har visat att psykologisk debriefing är ett effektivt sätt att minska långtidseffekter såsom sjukfrånvaro, psykisk ohälsa m.m. efter en extrem händelse.

Bilaga 2

Strukturerat klassrumssamtal.

Efter en svår händelse är det bra att genomföra ett strukturerat klassrumssamtal. Samtalet hålls av två personer som är kända för eleverna. Reservera ordentligt med tid och gör upp en plan för samtalet.

Syftet med samtalet ska vara att kartlägga vad som hänt, ge eleverna möjlighet att dela sina reaktioner med andra, berätta för dem att reaktionerna inte är onormala samt att hjälpa dem att stötta varandra.

Använd gärna symboliska handlingar. Profillärare kan vara till stort stöd med läsning ur koranen eller samtal om svåra händelser utifrån ett islamiskt perspektiv.

Vid samtal med eleverna är det bra att ha en viss struktur:

Inledning

Faktadel

Tankar

Känslor

Avslutning

1 Inledning

Berätta vad som har hänt så konkret som möjligt. Betona att det kommer många reaktioner och intryck när någon dör och att det är naturligt och viktigt att prata om det som hänt och ge uttryck för sina känslor. Det är viktigt för det hjälper oss att förstå det som har hänt.

OBS! Alla kamrater hade kanske inte goda relationer med den avlidne.

Dur bör förmedla några regler för samtalet som innebär:

- Man får inte berätta för andra utanför klassen vad klasskamrater har tänkt, känt och upplevt.

- Ingen får efteråt kritiseras eller retas för vad han/hon har sagt eller reagerat.

- vem som helst kan tala för sig själv men inte för någon annan.

- Ingen måste säga något högt i klassen bortsett från att alla ska berätta om hur de fått reda på vad som skett.

2 Fakta

- Hur eleverna fått veta om vad som hänt och när. Detta skapar en helhet. De som vet mycket kan dela med sig till sina kamrater.

Framförallt får man här tillfälle att rätta till missförstånd och man kan förhindra ryktesspridning.

Några är kanske mer drabbade än andra. Om det inträffat en olycka kan de T.ex. ha varit vittne till den. Det är inte säkert att eleverna då spontant talar om sina tankar och känslor, men genom att ställa direkta frågor kan man få fram deras reaktioner. Vid en bussolycka kan man T.ex. fråga ”var det någon av er som hörde honom skrika när han blev påkörd av bussen?”

3 Tankar

Genom att fråga eleverna vilka tankar de hade när de fick höra talas om det inträffade får man ofta svar på deras reaktioner och intryck.

4 Känslor

Det är viktigt att tänka sig om vilka frågor man ställer så att man inte bromsar samtalet. Undvik frågor som ”vad kände du?”. Fråga istället ”vad var värst för dig?”. Ta hjälp av klassen eller gruppen genom att säga ”är det någon annan som reagerat på samma sätt” istället för att säga ”det är normalt att reagera så”. Det är viktigt för eleverna att se att de i många avseende reagerat på likartat sätt.

Låt eleverna använda olika uttrycksmedel som t ex att skriva och rita/måla.

5 Avslutning

Samla ihop intrycken.

Påpeka likheter, känslor och reaktioner. Betona det normala i reaktionerna. Man måste inte reagera på ett särskilt sätt för att vara normal.

Förbered eleverna på kommande reaktioner som svårigheter att koncentrera sig etc.

Rekommendera eleverna att samtala med föräldrar och kamrater. Ge eleverna ytterligare en chans att komma med egna frågor och funderingar.

Fråga eleverna vad som händer när de kommer hem (så att ingen kommer hem till ett tomt hus).

Uppmana eleverna att ta kontakt med dig om de behöver samtala ytterligare om vad som hänt. Planera för närmaste framtid.

Att tänka på

Ovanstående kan användas som råd och stöd för all personal oavsett religionstillhörighet. Ett uppmuntrande ord eller att vara ett stöd är inte förbehållet endast en viss religion, däremot skiljer sig tillvägagångssättet åt vid tex en begravning. Detta är något som måste respekteras av alla på skolan !

Stark rekommendation att också söka sig till en lokal församling antingen moske eller kyrka beroende på vilken religionstillhörighet man har då det är bättre att ha människor runt sig i svåra tider !